

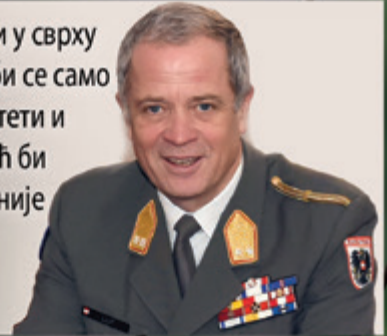


Заштита природе у БиХ

БХ МАГАЗИН | ЈУЛИ 2015. | БЕСПЛАТНО



“Пружањем финансијске помоћи у сврху боље опремљености ОС БиХ, не би се само побољшали садашњи капацитети и њихово оспособљавање, већ би омогућило ЕУФОР-у ефикасније дјеловање у области обуке и менторства”



ОРУЖАНЕ СНАГЕ БИХ

МНОГО

ВИШЕ

ОД

ВОЈСКЕ



ЕУФОР-ов програм за оспособљавање и обуку

У овом издању:

- 03 Увод / Командант ЕУФОР-а**
- 04 ЕУФОР догађаји**
- 06 ЕУФОР / Интервју са пуковником
Марином Трашлером**
- 09 ЕУФОР/ОСБиХ / Двострука употреба оружаних снага**
- 10 ЕУФОР/ОСБиХ / „Динамичан одговор“
– Ослањање на искуство**
- 12 МОД БиХ / Обилежаване годишњице поплава**
- 15 ЕУФОР / Интервју са новим
начелником Штаба ЕУФОР-а**
- 17 ЕУФОР/ОСБиХ / Програм за оспособљавање и обуку**
- 20 ЕУ / Споразум о стабилизацији и придруживању**
- 23 ЕУСР / Новоизабрани специјални представник ЕУ у БиХ**
- 24 ЕУФОР елементи / Пројекти ЛОТ кућа
из Братунца и Травника**
- 26 БиХ данас / НВО “Дуга”**
- 28 БиХ данас / Заштита природе у БиХ**



Стр. 04



Стр. 10



Стр. 12



Стр. 20



ИМПРЕСУМ

**Главна команда ЕУФОР-а
Уред за односе са јавношћу**
Камп Бутмир, Сарајево,
71210 Илиџа, Босна и Херцеговина
Е-маил: teme@eufor.europa.eu
Веб: www.euforbih.org

**ИСБН 978-92-824-2740-8
doi 10.2860/22325**

Посјетите нас на:



Уредништво: Алмина Башић

Уред за односе са јавношћу:
потпуковник Александар Пер
мајор Бен Тимпсон
капетан Николај Чол

ЕУФОР фотографије: наредник Херберт Пендл

Штампа: АМОС ГРАФ д.о.о., Сарајево

Ове се новине не продају, не подлијежу порезу према статуту о оружаним снагама, потписаном у Вригхт Паттерсону - Зрачна база Даунтон, Охио, САД - 21. новембра 1995. године.



ISBN 978-92-824-2740-8



Поштовани читаоци,

Када се сјетимо озбиљних изазова са којом се суочавала Босна и Херцеговина прошле године, 2015. изгледа као година повољнијих прилика за које је, међутим, потребно снажно одређење и средства.

Перспектива ЕУ постала је одређенија са новим приступом ЕУ за Босну и Херцеговину, који је отпочео у децембру 2014. године. То је током протеклих шест мјесеци довело до неколико конкретних политичких корака. Наиме, у оквиру овог процеса, Споразум о стабилизацији и придруживању ступио је на снагу 1. јуна и оснажио кретање земље ка придруживању ЕУ, а БиХ је усвојила План реформи који ће одговорити на притужбе изнесене током протеста у фебруару 2014. године.

Док политички напредак добива свој облик, на политичку и безбједносна ситуацију још увијек могу утицати неки дестабилирајући фактори. Политичка експлоатација напада на полицијску станицу у Зворнику или недавна резолуција Народне скупштине РС-а о расписивању референдума о раду правосудних институција на државном нивоу и овластима високог представника су јасни знакови кочења политичког напретка. Овакав развој догађаја подсјећа нас на важност бављења овим питањима на којима треба свакодневно радити.

Програм реформи и структурални дијалог о правосућу представљају најприкладнији полигон за то. У том смислу, не само осигурање безбједног и стабилног окружења, већ и напредовање земље у политичком, друштвеном и економском погледу, остаје главна задаћа Европске уније у БиХ.

Уз подршку ЕУФОР-а у области оспособљавања и обуке, Оружане снаге Босне и Херцеговине показале су вољу и одлучност да одговоре на изазове. Довољно се само присјетити њиховог неуморног дјеловања за вријеме прошлогодишњих поплава, када су њихови припадници и припаднице показале своје људске и професионалне квалитете. Међутим, процес професионализације и модернизације ОС БиХ ограничен је буџетом, а ове



захтјевне активности указале су на то да је потребно више опреме, финансијских средстава и улагања. Једноставно речено, да би ОС БиХ развиле свој потенцијал, потребно им је дати средства за извршавање задатака.

Пружањем финансијске помоћи у сврху боље опремљености ОС БиХ, не би се само побољшали садашњи капацитети и њихово оспособљавање, већ би омогућило ЕУФОР-у ефикасније дјеловање у области обуке и менторства. Ми на располагању имамо стручњаке из 22 земље и могли бисмо обезбиједити додатну обуку из великог броја области ако би ОС БиХ могле набавити потребну опрему.

Босна и Херцеговина би требало да буде поносна на напредак који су ОС БиХ оствариле током прошле деценије. Иако су ОС БиХ релативно младе снаге, треба схватити да су за њихов развој потребна средства да би наставиле достигати међународне стандарде.

**Генерал-мајор
Јохан Луиф
Командант ЕУФОР-а**



Посјета принцезе Ане кампу Бутмир

10. јула 2015. године, Њено Краљевско Височанство, принцеза Ана, посјетила је особље Европских снага (ЕУФОР-а) у кампу Бутмир.

Командант ЕУФОР-а, генерал-мајор Јохан Луиф, дочекао је принцезу с почасном гардом, као и представницима НАТО-а и Велике Британије. Принцеза је потом разговарала с генерал-мајором Луифом, као и командантицом НАТО-а, бригадном генералицом Жизел Вилц, о улози ЕУФОР-а и НАТО-а у Босни и Херцеговини. Командантица при Краљевским ваздушним снагама, односно виша национална представница Оружаних снага Уједињеног Краљевства, Хедер Милер, изјавила је: "Данашњи сусрет у кампу Бутмир с краљевском принцезом представља велику част и привилегију за војно особље Уједињеног Краљевства. Принцеза је показала истински интерес за наш ангажман, те исказала континуирану подршку Британским оружаним снагама широм свијета. Њена посјета гест је од велике вриједности, али и велики потицај за морал нашег особља које дјелује унутар Британског контингента у Сарајеву".

Генералица Вилц нови командант НАТО-штаба Сарајево



Командант ЕУФОР-а генерал-мајор Јохан Луиф зажелио је добродошлицу новом команданту НАТО-штаба у Сарајеву, бригадној генералици Жизел М. Вилц, која је недавно преузела дужност од бригадног генерала Петија. Генерал-мајор Луиф је изјавио да је сретан што је уприличио добродошлицу бригадној генералици Вилц, рекавши "Како је партнерство између ЕУФОР-а и НАТО-а од суштинског значаја и да се радује наставку успјешне сарадње". Ова два штаба блиско сарађују и пружају подршку развоју Оружаних снага Босне и Херцеговине (ОСБиХ), још од њиховог оснивања 2005. године.

Начелник за операције Генералштаба Турске војске у посјети ЕУФОР-у

Начелник за операције Генералштаба Турске војске, генерал-пуковник Ердал Озтирк, посјетио је турски национални контингент који дјелује у оквиру мисије Алтеа.

Током своје посјете кампу Бутмир, генерал-пуковник Озтирк искористио је прилику за сусрет са командантом ЕУФОР-а, генерал-мајором Јоханом Луифом. Генерал-мајор Луиф захвалио је генерал-пуковнику Озтирку за сталну подршку Турске мисији ЕУФОР-а, посебно нагласивши велики професионализам турских војника који се налазе под његовом командом.



Турска је, по броју војника, друга највећа земља од 22 које учествују у ЕУФОР-овој мисији Алтеа. Турски официри држе кључна мјеста у Генералштабу ЕУФОР-а. Турски тимови за везу и осматрање (ЛОТ куће), налазе се у Зеници, Завидовићима, Травнику, Јабланици и Ливну, а једна турска чета је, такођер, дио Мултинационалног батаљона.

Министарство безбједности Босне и Херцеговине и УН уручили захвалницу ЕУФОР-у

Поводом годишњице катастрофалних поплава у Босни и Херцеговини, Министарство безбједности Босне и Херцеговине и Уред резидентног координатора Уједињених нација у Босни и Херцеговини, уручили су представницима ЕУФОР-а писмо захвалности за пружену помоћ током прошлогодишње природне катастрофе.

ЕУФОР је прошле године помогао евакуисати становништво у поплавама погођеним подручјима. Након евакуација, подршка ЕУФОР-а је настављена транспортом робе и материјала до погођених подручја широм БиХ. Током вјежбе 'Здружени напор 14', резервне трупе из Словеније, Аустрије и Велике Британије су учествовале у активностима отклањања посљедица ове природне катастрофе.



Замјеник начелника штаба ЕУФОР-а за операције, пуковник Саваш Челепоглу, примио је сертификат у име ЕУФОР-а и рекао како је ЕУФОР увијек спреман да пружи подршку становништву у БиХ.

Допринос БиХ свјетском миру

Документарни филм "Босна и Херцеговина – 15. година учешћа у операцијама подршке миру", представљен је недавно бх. званицама, као и представницима међународне заједнице, међу којима је била и делегација ЕУФОР-а. Босна и Херцеговина је до сада у мировне мисије послала 1.000 војника, од чега 34 жене. Министрица одбране Босне и Херцеговине, Марина Пендеш, поздравила је војнике који су дали свој допринос свјетском миру служећи у мисијама у Африци и Азији. Она је нагласила како БиХ, као чланица УН-а, учешћем у мисијама показује одређеност њених Оружаних снага у заустављању сукоба и успостављању стабилности у кризним подручјима. Први бх. војници



ишли су у Еритреју, Етиопију, Конго и Мали. Након успостављања Оружаних снага БиХ, војници су ишли и у Ирак и Афганистан, гдје су показали велико знање, умјеће и способност да могу извршавати изузетно комплексне задатке.

Вишак наоружања и муниције још увијек горуће питање у БиХ

Интервју са специјалним савјетником команданта ЕУФОР-а за муницију, наоружање и експлозив - пуковником Мартином Трашлером

Присуство вишка муниције и наоружања у БиХ могло би постати директан ризик за људске животе. Осим тога, представља и велики административни и финансијски терет за Оружане снаге БиХ. У оквиру реформе одбране из 2007. године, дефинисани су обим, структура, локације и опрема потребна за потенцијалну употребу муниције, наоружања и експлозива. Велике количине муниције, наоружања и малог оружја (пушке и пиштољи), као и тешког наоружања, нису више од користи, те се сматрају вишком. У 2008. години је Споразумом о коначном располагању свим правима и обавезама на покретној имовини, пренесено власништво над цјелокупном покретном војном имовином, укључујући наоружање, муницију и експлозив, на државу БиХ (Министарство одбране).

У фебруару 2013. године, међународна заједница (укључујући и кључне актере - ОСЦЕ, УНДП, НАТО и ЕУФОР, САД, Шведску, Аустрију, Швицарску, НПА (Норвешка народна помоћ), на основу иницијативе тадашњег оперативног команданта савезничких снага у Европи и ЕУФОР-ве операције Алтеа, команданта генерала Сир Александра Ричарда Ширефа, договорили су заједнички циљ и програм за третман муниције, наоружања и експлозива. Најважније је да се муниција и експлозив третирају у складу са међународним стандардима, те да се успостави цјелокупни животни циклус над њиховим управљањем.



Специјални савјетник за сложена питања

Прије двије године, пуковник Мартин Трашлер именован је као виши савјетник команданта ЕУФОР-а за питања наоружања и муниције и водитељ пројеката ЕУФОР-ових мобилних тимова за обуку. Пуковник је већ од раније, у прошлим мисијама у БиХ, док је радио као војни аташе амбасаде Швицарске, а касније и као виши водитељ пројеката ЕУФОР-овог мобилног тима за обуку, стекао велико искуство и имао добро развијену мрежу контаката. "Од почетка је било апсолутно јасно да БиХ мора да преузме одговорност по овом питању. МОД је успоставило различита тијела на стратешком и оперативном нивоу. Министар одбране БиХ преузео је водство Стратешким комитетом, тијелом које се састоји од шефова међународних актера и он савјетује

Заједно са осталим члановима међународне заједнице, ЕУФОР пружа стручне савјете у оквиру свог програма за обуку и оспособљавање, те подржава БиХ у изградњи њених капацитета за управљање прекомијерним залихама расходоване муниције и наоружања. Да би се омогућило да овај важан пројекат добије сталну подршку, ЕУФОР је именовао специјалног савјетника који је одговоран за координацију свих активности међународне заједнице и локалних власти о питањима наоружања, муниције и експлозива.

министра”, објашњава пуковник Трашлер и додаје да је замјеник начелника Заједничког штаба за ресурсе, тренутно генерал-мајор Сенад Машовић, на челу Координацијског комитета, који је координацијско тијело на оперативном нивоу. Радна група, која координира и пружа релевантне информације о свим пројектима који се тичу наоружања, муниције, минско-експлозивних средстава (НМиМЕС), такођер је успостављена.

Говорећи о оснивању одбора на различитим нивоима, пуковник Трашлер каже како су успостављене и додатне три радне групе, под водством Координационог комитета. “Радним групама управљају Оружане снаге, а баве се конкретном реализацијом пројеката. Те групе су: радна група Крупа (депо за муницију), радна група Гламоч (уништавање детонацијом) и радна група Добој (уништавање муниције расклапањем)”, објашњава он.

Шта се ради са вишком муниције?

Пуковник Трашлер напомиње да застарјела муниција може бити врло опасна: “Сви морамо бити тога свјесни. Стога се мора уништити, што је могуће прије. Вишак исправне муниције може се донаирати или продати. Сада је највећи изазов како успоставити капацитете и оспособити људе за правилно управљање НМиМЕС-ом како би се похранила муниција у добром стању,

донаирала или продала, а опасна уништила”, истиче он.

Нема јасног увида о ускладиштену НМиМЕС-у

“Један од наших циљева је да имамо 100%-тну инвентуру НМиМЕС-а. Тај процес је у току. Сваки појединачни дио мора бити провјерен и забиљежен. На тај начин се селектира неупотребљива муниција. У блиској будућности, планирамо развити капацитете унутар Оружаних снага за обављање хемијских анализа за муницију и експлозив. Тренутно се муниција провјерава само визуално”, истиче пуковник Трашлер.

Превише локација за складиштење

Припадници ОСБиХ морају осигуравати 17 различитих НМиМЕС локација. То је велико оптерећење, велики је број складишта, а њихово одржавање је прескупо. “Наш циљ је постојање само 3 до 5 локација. Три локације су, уз помоћ међународне заједнице, доведене у склад са међународним стандардима, а видјећемо шта се дешава са другима. Ипак, може се рећи да је укупан износ муниције потребне за актуалне структуре Оружаних снага БиХ око 6,000 тона. Овај износ се може похранити на три локације. Мишљења сам да додатне двије нису потребне”, каже он.



Опасна неупотребљива муниција мора бити уништена

Пуковник Трашлер каже да је због различитих разлога процес уништавања неупотребљиве, старе муниције, заустављен током претходних година. "Ради се о 600 тона годишње, што је исувише мало. Расположиви капацитети за уништавање нису у потпуности искориштени. Прошле године смо могли побољшати износ од око 1200 тона, а циљ нам је да га ове године удвостручимо на 2200 тона. То укључује и донације муниције од око 572 тоне, коју БиХ поклања ирачким снагама за борбу против ИСИС-а (ИСИЛ-а)."

Вишак НМиМЕС-а може се продати

Говорећи о вишковима корисног НМиМЕС-а који се може продати, пуковник Трашлер објашњава да постоје вриједне залихе, али до сада нису добили јасну слику о тачном износу. Транспарентан процес који је договорен од стране свих актера, о продаји НМиМЕС-а на међународном тржишту, још увијек не постоји. То је нешто на чему се ради. Према томе, предстоји још много посла када се говори о овој теми, а ресурси су ограничени. "Велики је изазов за Министарство одбране и Оружане снаге БиХ по питању рјешавања вишка НМиМЕС-а. Чак шта више, расположива средства за пакирање материјала, осигурање камиона и много других ствари потребних за управљање НМиМЕС-ом, нису довољна. Такође, морамо узети у обзир да ово није једино подручје којим Оружане снаге, у текућем процесу

реформи, морају да се баве. Ипак, важно је рећи да се БиХ, са својим одговорним агенцијама, овим проблемом бави активно", наглашава пуковник Трашлер.

Важна улога ЕУФОР-овог Програма за обуку и оспособљавање

Пуковник Трашлер каже да је најважније како на најбољи начин обезбиједити складишта. "Први корак је био осигурати обуку за стражаре. Додатно смо осигурали обуку за особље које ће руковати муницијом, складиштити је и етикетирати. Како овај опасни материјал, такође, мора бити транспортован, организована је и обука за пакирање муниције, безбједан утовар у камионе, али и дјеловање у случају пожара. Наше начело гласи-обучити и опремити. Међународна заједница стално подржава процес управљања НМиМЕС-ом својим донацијама. Уз сваку нову донирану опрему, као што су виљушкар или хемијски комплети за анализу муниције и експлозива, мора се осигурати и обука. Након обуке која је реализована од стране међународних снага, Оружане снаге БиХ је морају имплементирати унутар својих наставних планова. Сретан сам што могу рећи да смо успјели успоставити центар за обуку унутар Команде за обуку и доктрину (ТРАДОК). Важно је да ОСБиХ имају јасну доктрину за третман НМиМЕС-ом. Ми им помажемо на основу већ постојећих или користећи УН и НАТО стандарде", закључује пуковник Мартин Трашлер.





Двострука употреба оружаних снага

Како Оружане снаге могу пружити подршку становништву

ЕУФОР је прошлог мјесеца у Дервенти, у оквиру свог програма за обуку и оспособљавање, организовао обуку за дјеловање у случају природних катастрофа, заштите и спасавања и пружања војне помоћи. Заједно са инжењеријским батаљоном Оружаних снага БиХ, цивилне заштите, полиције, ватрогасне бригаде и Црвеног крста, припадници мобилних тимова за мониторинг из Аустрије и Словеније изводили су вјежбу пружања помоћи у природним катастрофама, под називом “Природне катастрофе, земљотреси - санација подручја након поплава и земљотреса”. Милорад Симић, начелник општине Дервента, рекао је да ова врста вјежбе доноси напредак и повећава спремност заједнице на природне непогоде. “Добра сарадња локалних власти и оружаних снага је од изузетне важности. Припадници ОС БиХ су током прошлогодишњих поплава показали висок степен одговорности и храбрости што је у мноме спријечило веће катастрофе за цивилно становништво и привредне субјекте”, рекао је он.

Добар тимски рад - кључ успјеха

Заштита, спасавање и пружање војне помоћи приликом природних катастрофа дио су сценарија гдје јака киша и

земљотрес пријете становништву једног насеља поред ријеке Украине, у сјевероисточном дијелу БиХ. У сарадњи с војним и одјелима цивилне заштите, ватрогасне службе, те припадницима полиције и Црвеног крста, основан је локални Кризни штаб општине Дервента, који је координирао цјелокупном ситуацијом на терену. Нажалост, у том тренутку, стварне временске прилике подударале су се са сценаријем, тако да се ниво припремљености кризног центра повећавао из сата у сат.

Мајор Милан Кривошић из Словеније рекао је да је ЕУФОР прошле године започео са обуком припадника Оружаних снага чији је завршетак планиран заједничком практичном вјежбом у октобру ове године у Дервенти. Циљ обуке је да се припадници Оружаних снага оспособе да помогну цивилним структурама када дође до непогода. Мајор Кривошић је додао да је цијели програм обуке направљен од стране ЕУФОР-а, а да ће теоретски и практични дио обуке бити употпуњен опремом која ће бити донирана од стране САД-а, у вриједности од преко милион долара.

Шеф Одјела цивилне заштите у Дервенти, Драгољуб Кукић, нагласио је како ће у случају природних катастрофа приоритет бити спасавање становништва, а затим уклањање посљедица катастрофе. Обука ће се реализовати у наредних неколико седмица, али ће одређене инцидентне ситуације практично бити изведене у октобру, када ће сви учесници на терену показати спремност да реагују у стварним ванредним ситуацијама.

Динамичан одговор - Ослањање на искуство

Вјежба “Динамичан одговор” са тематиком “Помоћ цивилним структурама у случају поплава”, одржана је од 8. до 12. јуна на Мањачи. Вјежба је имала сценарио врло сличан стварним, прошлoгодишњим, разорним поплавама.

Цивилно-војна сарадња

Први дио вјежбе омогућио је командним тимовима да у пракси покажу како треба дјеловати у случају хуманитарне катастрофе. По први пут, на овој вјежби су присуствовали не само војни, него и припадници Цивилне заштите Републике Српске и Федералне управе цивилне заштите.

Замјеник начелника Заједничког штаба ОСБиХ, генерал-мајор Мирко Тепшић, о овом новом комбинованом приступу изјавио је сљедеће: “Ово је добар начин да се побољша наша сарадња и координација у извршавању задатака које смо себи задали, након научених лекција

током прошлoгодишњих поплава. Ово је био примјер како се сарадња са цивилним организацијама може побољшати”.

Импресивна демонстрација техника спашавања

Генерал-мајор Луиф започео је посјету Мањачи састанком са генерал-мајором Мирком Тепшићем и бригадним генералом Радованом Илићем, командантом 6. бригаде. Најприје је добио информације о планирању, а затим и самом извршењу вјежбе, а касније је





присуствовао демонстрацији техника спашавања од поплава. У вјежбу су, осим припадника ОСБиХ, били укључени и чланови локалног планинарског и рафтинг клуба.

На крају посјете, организована је и изложба у Центру за борбене симулације ОСБиХ, објекту који се интензивно користио током планирања вјежбе "Динамичан одговор".

Присуствујући овом догађају, генерал-мајор Луиф је коментарисао: "Оно што смо данас видјели је било врло импресивно. Веома је важно имати овакве вјежбе како би били спремни за реалне кризне ситуације. Као командант ЕУФОР-а, морам рећи да сам веома поносан што смо међусобно сарађивали и што смо нашим савјетима омогућили одличну реализацију ове захтјевне вјежбе".

Надгледање и менторство

ЕУФОР је са својих 18 експерата савјетодавног тима, такођер учествовао у поменутој вјежби и то у подручјима везаним за ваздушне операције и логистику. Особље ЕУФОР-а преноси знање и искуство припадницима ОСБиХ који су укључени у провођење вјежбе. На тај начин им пружају подршку у њиховом напретку и развијању способности дјеловања у инцидентним ситуацијама каква је и ова симулацијска вјежба одбране од поплава.





Обиљежена годишњица поплава

Клизишта покренута услед незабиљених падавина у БиХ, прошле године, оставила су стотине породица без домова, док је на хиљаде људи морало се склонити у сусједне земље. Ово су биле најгоре поплаве у региону икада виђене.

Процијено је да је преко 1.2 милиона људи, односно 40% становника БиХ, погођено најстрашнијим поплавама икада забиљеним у земљи. Осим директних посљедица поплава, гдје је вода потопила десетине градова и села, била је присутна опасност од клизишта, али и минских поља, као и заразних болести. Десетине мртвих, стотине који су остали без кућа, милиони евра начињене штете и пријетња вишегодишње економске кризе. Катастрофалне поплаве које су задесиле Босну и Херцеговину, као и Хрватску и Србију, биле су најгоре у њиховој историји.

ОСБиХ - Више од војске

Оружане снаге БиХ (ОСБиХ) тада су показале изузетну храброст и несебичну ангажираност свих својих људских и материјално-техничких ресурса у акцијама спасавања становништва захваћеног поплавама. Још од

самог почетка временских непогода у земљи, Оружане снаге дале су велики допринос у спасавању људи угрожених од поплава. 1,500 војника стално је било ангажирано у најкритичнијим подручјима у држави, гдје су спасили десетине хиљада људи. Осам хеликоптера, педесет чамаца, десетине амбулантних кола били су свакодневно ангажирани на извлачењу дјече, жена, старих и изнемоглих лица.

Годишњица великих поплава је прилика да се подсетимо на те догађаје и на све што су учинили припадници Оружаних снага.

„Спасили смо 8.000 људи из поплава, што зрачним путем, што копненим снагама, што чамцима. Одмах након њиховог спасавања, упућивали смо их у центре које су припремиле цивилне власти, а многе смо смјестили у наше касарне у Билећи, Тузли, Зеници, у којима смо примили преко 3.500 људи. У почетку, када је било немогуће допремити и воду и храну и медицинске потрепштине, Оружане снаге су ваздушним путем допремиле преко 1.000 литара флаширане воде и хране, а на крају смо били ти који смо дали изравну подршку цивилној заштити у њиховом послу. Ми смо изузетно



Генерал-пуковник Анто Јелеч

задовољни са тим првим моментом, но увидјели смо да поплаве неће бити кратког даха, да ће то потрајати дуже, и када смо завршили са пословима помоћи у Маглају и Добоју, онда смо се ангажовали у Шамцу, Орашју, Брчком, Бијељини и сливу ријеке Саве. Могу да кажем да је то било учинковито, али помоћ коју смо добили од сусједних земаља, ЕУФОР-а, међународних организација, била је огромна“, изјавио је генерал-пуковник Анто Јелеч, начелник Заједничког штаба ОСБиХ.

Научен лекције током поплава биће коректив у будућем раду како би се у датим околностима поједноставиле процедуре за ефикасније дјеловање Оружаних снага Босне и Херцеговине приликом елементарних непогода.

„Научили смо пуно и увјерили се да су регулативе које регулишу употребу снага, захтјеве које упућују цивилне структуре, одобрења која нам дају наши надређени споре и ми смо врло често били на извршењу задаћа прије него добијемо одобрење и помагали цивилном становништву гдје то цивилне структуре нису могле. Вјежбу коју смо у том периоду планирали са ЕУФОР-ом, земљама из окружења, структурама и дијеловима локалне заједнице, а која се требала одржати на Мањачи код Бања Луке, претворили смо у операцију која је имала за циљ отклањање посљедица катастрофе. Закључили смо да су сами војници, њихова обученост и храброст боља страна Оружаних снага, а да је опрема доста застарјела, доста непотпуна, није прилагођена и да је неисправна, неоперативна! Извукли смо поуке да треба темељито да измијенимо наше планове обуке, сарадње са цивилним структурама, и добили смо подршку од свих ревелантних да ћемо у будућности бити боље обучени, припремљени и да ће један од приоритета бити набавка опреме за ове потребе“, закључује генерал-пуковник Анто Јелеч.

ЕУФОР је наставио са мисијом обуке и оспособљавања припадника оружаних снага за дјеловање у околностима елементарних непогода, али и у обнови поплавама уништене инфраструктуре. Командант ЕУФОР-а објашњава како се мисија, када је у питању





Током поплава и у санацији посљедица помоћ ЕУФОР-а била је драгоцену. ЕУФОР је у акцију спасавања укључио своје људске и техничке ресурсе. Како је командант ЕУФОР-а генерал-мајор Луиф изјавио, била је то једна од најважнијих подршка коју су европске војне снаге могле пружити цивилном становништву које је, прошле године, било погођено поплавама. "Ставили смо на располагање наше хеликоптере, као и јединице на терену. Имали смо срећу да смо тада имали двије резервне чете које смо такођер ставили на располагање, као и додатне хеликоптерске посаде које су могле извршавати додатне задатке", рекао је он.

отклањање посљедица поплава, наставља кроз обуку припадника Оружаних снага. „Наши мобилни тимови из Аустрије и Мађарске помажу инжињерским јединицама ОСБиХ у изградњи мостова који су уништени током поплава. Такођер смо радили и на другим пројектима инфраструктуре, као што је поправљање цеста, обучавали смо војнике како санирати посљедице клизишта, како поправити и учврстити обале ријека,

након поплава. Дакле, веома је важно да ове јединице добију потребно знање, како би у будућности дјеловале самостално и када то од њих затраже цивилне власти", закључио је командант ЕУФОР-а.

Сарадња са ЕУФОР-ом али и другим земљама, када је у питању борба са елементарним непогодама биће настављена у будућности. Пракса је показала да се заједничким дјеловањем и солидарношћу може ефикасно дјеловати и доста урадити.

Начелник Заједничког штаба, генерал-пуковник Анто Јелеч, истиче важност заједничке обуке са међународним партнерима: "Из научених лекција произилази да ћемо у будућности са ЕУФОР-ом се заједно обучавати, да ћемо заједно са партнерима из регије, са стожером НАТО-а, обезбиједити инструкторе, али и дио опреме који ће помоћи да у будућности опремимо наше оружане снаге у оном дијелу гдје то нисмо у стању обезбиједити из свог буџета. Не требамо заборавити да је током поплава важно мјесто заузимала брига о минским пољима која су покренута сливовима ријека у поплавним подручјима и на том дијелу смо учинили пуно напора", изјавио је генерал-пуковник Јелеч.



Интервју са новим начелником Штаба ЕУФОР-а Бригадни генерал Золтан Михоца

Бригадни генерал Золтан Михоца недавно је преузео дужност начелника генералштаба ЕУФОР-а у Сарајеву. У овом интервјуу истакао је значај у пружању подршке Оружаним снагама БиХ, кроз програм обуке и оспособљавања, као главног задатка ЕУФОР-ове мисије у Босни и Херцеговини.

Говорећи о својој богатој каријери, 35 година у војној служби, огромном искуству и високом нивоу образовања које је стицао у својој земљи, али и широм свијета на престижним војним школама и академијама, бригадни генерал Михоца каже како се радује изазовима који га очекују унутар међународног окружења, као новог начелника Штаба ЕУФОР-а у БиХ.

Бригадни генерал посебно је нагласио улогу војника ЕУФОР-а који су дошли из 22 различите земље који служе у Босни и Херцеговини, рекавши како и они дају подршку њеном путу ка ЕУ. "Као нови начелник генералштаба у сједишту ЕУФОР-а, почашћен сам што имам прилику да се обратим вама, грађанима Босне и Херцеговине. Потпуно сам свјестан тешкоћа које су се морале превазићи на путу ка сигурној, стабилној и демократској земљи. Међутим, напредак је постигнут и Споразум о стабилизацији и придруживању, који је ступио на снагу прије неколико дана, представља велики корак напријед у правцу европских интеграција, али и просперитетне будућности. Ипак, нису само ЕУФОР и међународна заједница ти који би требали да се осјећају обавезни да помогну БиХ на том путу. Свако

од вас треба да игра важну улогу у развоју ваше земље", рекао је бригадни генерал Михоца.

Заједно до успјеха

Кључна улога ЕУФОР-а је да, кроз програм оспособљавања и обуке, обезбједи подршку Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама. Изузетна сарадња са Оружаним снагама БиХ је врло добро позната. "Оружане снаге БиХ оствариле су значајан напредак. У прошлости су оне биле корисници подршке у смислу сигурности, а сада су оне те које је пружају другима. То је заиста један велики корак напријед. Сарадња између ЕУФОР-а и ОС БиХ је добро уходана. Од почетка имплементације програма за обуку и оспособљавање 2010., ЕУФОР је дао добру подршку у развоју овог процеса. Овим програмом се властима у БиХ пружа војна, стручна и техничка подршка. То се ради у блиској сарадњи са НАТО-ом, кроз менторство, надгледање и саветовање Министарства одбране и Оружаних снага БиХ кроз њихову командну структуру. Други аспект ове сарадње односи се на хуманитарне активности, а и на том подручју смо постигли одређене успјехе. Обука коју је ЕУФОР осигурао Оружаним снагама БиХ помаже им да брзо одговоре на кризне ситуације, као што су катастрофалне поплаве прошле године. Дакле, програм обуке и оспособљавања се наставља. У марту смо потписали Споразум о мапи пута за 2016./2017. г. и идентифицирали два додатна подручја

за сарадњу и обуку, а то су инжењерија и војна полиција. Тиме ће се помоћи ОС БиХ да повећају број усвојених вјештина”, рекао је бригадни генерал.

Пружати помоћ како би БиХ постала сигурније мјесто за живљење

Осим подршке Министарству одбране и ОСБиХ, кроз програм обуке и оспособљавања, кроз заједничке вјежбе, бригадни генерал Михаоца подсјећа наше читаоце на главне циљеве ЕУФОР-ове мисије у БиХ.

Програм обуке и оспособљавања ће наставити да развија Мапу пута 2016/2017. – споразум који је потписан почетком године, а који је идентифицирао нове области у којој је потребна обука, као што су инжењерија и војна полиција, што ће допринијети додатном побољшању вјештина Оружаних снага. “Програм обуке и оспособљавања наш је кључни задатак, међутим постоје три стуба мандата мисије ЕУФОР-а. ЕУФОР је суштински

дио првог стуба, европског свеобухватног приступа, захваљујући којем БиХ добија помоћ на свом путу ка пуноправном чланству у ЕУ. Извршни дио мандата обликује други стуб, у оквиру којег ЕУФОР задржава капацитете да помогне локалним властима у одржавању сигурног окружења. Кључни дио дјеловања ЕУФОР-а унутар овога стуба је одржавање свјесности у области ванредних ситуација. Из тог разлога, ми имамо велики број ЛОТ кућа широм БиХ, помоћу којих ‘осјећамо пулс’ становништва, развијајући добре односе са локалном популацијом. Особље из ЛОТ-кућа подржава локалне власти кроз програм “Свјесност о постојању мина”. Током прве половине 2015., више од 1.700 људи су кроз предавања о опасностима од мина, већ добили обуку, те се и на тај начин помаже БиХ да постане сигурније мјесто за живљење. Трећи стуб је неизвршни мандат, а односи се на већ наведени програм оспособљавања и обуке”, закључује бригадни генерал Михаоца.



Успјешно завршена обука на ријеци Сутурлији

Обука изведена под надзором ЕУФОР-овог мобилног тима, у оквиру програма за обуку и оспособљавање

Свој велики и значајан допринос у пружању помоћи цивилним структурама током поплава, дали су припадници Оружаних снага БиХ. Њихова помоћ, пожртвовање и храброст, исказани током спашавања људи и имовине, а потом и у санирању посљедица поплава, на најбољи начин су потврдили значај и улогу ОС и њихово реагирање на природне непогоде. Поплаве су биле и прилика да се у пракси примијени знање стечено кроз разноврсну обуку, али исто тако и прилика да се унаприједи систем пружања помоћи. Зато је и обука припадника 6. пјешадијске бригаде за интервенције приликом елементарних непогода, била и прилика за нове лекције.

Обука је извођена на притоци Врбаса, Сутурлији, а под менторством ЕУФОР-овог мобилног тренинг тима.



„Случај који се овдје десио јесте да је вода однијела мост, цивили не могу да пређу са једне стране на другу и наши специјалисти из војске требају сада те људе да спасе. Они ће то тако радити што ће направити одозго тобоган од ужета, од стабала дрвета ће направити трокут-конструкцију која ће ићи преко ријеке и направити мост од даски преко којих ће људи моћи прелазити са једне обале на другу. Јако сам задовољан момцима који су показали велико знање и интересовање да нешто науче и да на крају научено и примијене“, изјавио је капетан Маркус Валнер, командант ЕУФОР-овог мобилног тима.

Програм за обуку и оспособљавање



За припаднике извиђачке чете 6. пјешадијске бригаде, учешће на овој обуци представља значајан корак у њиховом оспособљавању за што ефикасније али и сигурније дјеловање приликом интервенција током

елементарних непогода. Научене лекције добро ће доћи припадницима који нису имали искуства у интервенцијама, али и осталима да прошире знање и повећају ниво властите оспособљености.



Дојмови учесника обуке

„С обзиром да сам први пут учествовао у оваквој обуци, било ми је јако напорно, али истовремено и занимљиво. Сматрам да сам се обучио да спашавам унесрећене у алпинистичким условима и користим прилику да се захвалим припадницима тима из Аустрије који су уложили пуно труда да све ово научимо“, нагласио је наредник Драган Шантор.

„Циљ ове обуке јесте да се у што краћем периоду евакуише унесрећена особа, уз минимум кориштења опреме и, наравно, поштивајући све елементе безбједности, јер је она увијек на првом мјесту“, рекао је капетан Енис Херић, командант извиђачке чете 6. пјешадијске бригаде ОСБиХ.

„Имамо нову обуку, радимо данас, дакле, са новом технологијом, односно технологијом коју они употребљавају. Користимо што мање патената, радимо са импровизацијама, са ужадима, спуштамо унесрећене са стијена, извлачимо их преко ријеке, пружамо цивилима помоћ на било који начин, који се може употребити, зависно од ситуације“, додао је и штабни наредник Милош Прошић.

О значају ове обуке и улози ЕУФОР-овог мобилног тренинг тима, као и о самој обуци која је била захтјевна и тражила пуну спремност и концентрацију сваког судионика, утиске је изнио и командант б.пјешадијске бригаде, бригадни генерал Радован Илић. „Ова вјежба, односно увјежбавање је реализовано у изузетно доброј сарадњи са ЕУФОР-ом, посебно са савјетодавним тимом из Тузле, који су нам прискочили у помоћ. То су припадници Оружаних снага Аустрије који располажу са изузетно високим нивоом вјештина по овом питању, који преносе знање на наше војнике, на наше извиђаче, на наше пјешадијце, који ће сутра бити у прилици, прије свега, да пруже адекватну помоћ у оваквим ситуацијама. Оно што је нама најважније је да по принципу ‘обучи



онога који ће обучавати’, то знање које се овдје стекне, пренесе на остале војнике, у оквиру нашег батаљона, односно бригаде“, закључује он.

Алпинистичке технике у операцијама помоћи цивилим властима у случају природних катастрофа, унаприједили су и припадници Оружаних снага БиХ, уз стручну помоћ ЕУФОР-овог мобилног тренинг тима, током маја и јуна, на падинама планине Коњух и у регији Горажда.



Споразум о стабилизацији и придруживању

Споразум о стабилизацији и придруживању - пут ка добијању статуса кандидата за чланство у ЕУ

Један од главних циљева вањске политике Босне и Херцеговине је приступ пуноправном чланству у Европску унију. Потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању (ССП) 16. јуна 2008. године, била је тек једна трећина пријеђеног пута БиХ ка ЕУ. Седам година касније, министри спољних послова Европске Уније одлучили су да активирају Споразум о стабилизацији и придруживању са Босном и Херцеговином. 1. јуна 2015. године, ССП коначно је ступио на снагу. То значи да би напредак БиХ према кандидатском статусу и пуноправном чланству требао бити много бржи.

БиХ спремна за чланство у ЕУ – или почетак једне бајке?!

ССП би требао омогућити напредак у односима БиХ с ЕУ-ом, те би требао дати позитиван стимуланс за наставак социо-економских, правосудних и других потребних реформи за интеграцију земље у ЕУ. Главни циљ споразума је омогућити земљи да се припреми за будуће чланство у ЕУ. Од сада, то би требало бити главни оквир за односе између ЕУ и БиХ. Његово ступање на снагу треба повећати повјерење домаћих, као и страних инвеститора. Компаније из БиХ, али и ЕУ, имаће приступ новим тржиштима, побољшаће се пословне могућности, што би требало водити ка економском расту и запошљавању.

Иако су локални политичари дали прилично еуфоричне примједбе, рекавши како је то велики корак БиХ ка Европи, још увијек постоје сумње становништва које каже да све то опет зависи од политичара и њихове спремности да усвоје нове законе и уведу реформе. Зато није ни изненађујуће што већина становништва није тако еуфорична.

Најбољи могући сценарио!

Након ступања на снагу ССП-а, за очекивати је да БиХ поднесе захтјев за чланство. Годину дана касније, позитиван одговор би могао доћи и БиХ би могла да добије статус кандидата. *Acquis communautaire* (правна тековина ЕУ), који укључује све ЕУ уговоре и законе, се добија одмах када почну преговори, што би се могло догодити двије године касније. На примјер, Хрватска је добила *Acquis* 2004. и он се састојао од 35 поглавља. Та поглавља се састоје од око 1.500 упута о томе како ускладити законе једне земље са законима ЕУ. Девет година касније, сусједна Хрватска постала је чланицом ЕУ (2013.). Преговори о чланству БиХ требали би да се заврше за десетак година, што би значило да би БиХ могла постати чланицом ЕУ у 2025. години?!

Иако је врло тешко за било кога да даје било какве прогнозе, у стварности је најважније да се прво добије статус за чланство. Данас је БиХ далеко од европских стандарда, када говоримо о њеној економији, прије свега због лоших прописа и недостатака у креирању макроекономске, индустријске и развојне политике. Држава, ентитети, кантони, градови, општине – биће тешко организовати транспозицију и ефикасну примјену законодавства ЕУ, како би се постигао споразум о правилном представљању ЕУ у преговорима, али и пратити имплементацију преузетих обавеза. Добијање зеленог свјетла за кандидатуру БиХ сигурно неће бити једноставно. Али, ако буде политичке воље, сав овај процес могао би ићи много брже.

Опредијељеност ЕУ-а да помогне људима у Босни и Херцеговини да испуне своје тежње

ССП значи да се земља обавезала да ће подузети мјере и увести реформе које ће је на крају претворити у модерну и просперитетну демократију, нудећи својим грађанима могућност да живе квалитетан живот. Створиће се нова радна мјеста, а млада радна снага ће помоћи економски развој земље. Повећана сарадња са другим европским земљама значиће напредак у кључним подручјима као што су борба против организованог криминала и рјешавање прекограничних еколошких проблема.

Иако БиХ још увијек чека дуг пут, нова фаза у односу са ЕУ почиње

Грађани Босне и Херцеговине показали су јаку жељу за промјеном и надати се да с овим споразумом, њихова будућност напokon може започети.



Основни елементи ССП-а су:

- Промовисање слободе кретања роба
- Стварање ефикасних институција
- Развој тржишне економије
- Смањење криминала и корупције
- Развијање демократије, људских права и независних медија
- Побољшање транспортне инфраструктуре

Почиње ново поглавље за БиХ

Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) између ЕУ и Босне и Херцеговине (БиХ) ступио је на снагу. ССП успоставља блиско партнерство између ЕУ и БиХ и продубљује политичке, економске и трговинске везе између двије стране споразума. Од сада ће ССП бити главни оквир који уређује односе између ЕУ и БиХ, са циљем да додатно припреми земљу за будуће чланство у ЕУ.



“Данашње ступање на снагу Споразума о стабилизацији и придруживању је корак на путу Босне и Херцеговине ка ЕУ. Почиње ново поглавље. Политичка јасноћа, одлучни потези и право, координирано дјеловање институција на свим нивоима су сада потребни за развој и спровођење реформи. Опиљиви резултати ће бити од темељне важности када Вијеће буде размотрало будући захтјев за чланство. Огромна већина грађана БиХ жели да се њихова земља придружи ЕУ и водство земље треба да удвостручи свој ангажман и испуни очекивања грађана”, рекла је Федерика Могерини, висока представница за вањске послове и безбједоносну политику и потпредједница Европске комисије.

“Ступање на снагу ССП-а поздрављам као дефинирајући тренутак у односима између ЕУ и Босне и Херцеговине и као споразум који чврсто ставља БиХ на пут приступања ЕУ. У исто вријеме, ССП доноси нове одговорности које произлазе из provedбе и које требају испунити власти БиХ. Европска комисија неће штеђети напоре да помогне властима ове земље у provedби потребних реформи, ” рекао је Јоханес Хан, комесар за европску политику сусједства и преговоре за проширење.

Односи између ЕУ и БиХ на квалитетнијем нивоу

ССП ће конкретније надоградити односе између ЕУ и БиХ кроз успоставу намјенског институционалног оквира: Вијећа за ССП, Одбора и секторских пододбора ССП-а; Парламентарни одбор за ССП ће бити успостављен између Европског парламента и Парламентарне скупштине БиХ. Ступање на снагу ССП-а ће, такођер, повећати повјерење домаћих и страних инвеститора у земљи. То ће босанскохерцеговачким предузећима омогућити приступ тржишту ЕУ, а предузећима из ЕУ тржишту БиХ, што ће створити услове за боље пословне могућности за све пословне субјекте из ЕУ и БиХ те ће потакнути привредни раст и запошљавање.

Конечно, ССП ће такођер допринијети прогресивном усклађивању бх. стандарда и законодавства са законодавством ЕУ, од чега ће грађани БиХ имати видљиву корист кроз квалитетније, здравије и сигурније производе. Дио ССП-а у погледу трговине је већ ступио на снагу 1. јула 2008. године, у оквиру Привременог споразума. Први састанак Вијећа за стабилизацију и придруживање треба бити одржан у другој половци 2015.

Новоизабрани специјални представник ЕУ у Босни и Херцеговини

Амбасадор Ларс-Гунар Вигемарк недавно је именован за специјалног представника ЕУ у Босни и Херцеговини и шефа Делегације Европске уније у Сарајеву. Ларс-Гунар Вигемарк има 30 година искуства у шведској и европској дипломатији.

Босна и Херцеговина треба потпуно опредјељење за будућност у Европској унији

Босна и Херцеговина је европска земља која може и хоће постати чланица Европске уније. То је јасно. Али када ће се то тачно догодити овиси о брзини и учинковитости домаћих власти и лидера у провођењу потребних реформи за напредак земље на њеном путу приступања ЕУ. Реформе и јесу суштина недавно усвојеног новог приступа Европске уније у Босни и Херцеговини. Наиме, путем измјена у редоследу испуњавања услова током процеса, фокус је сада на остваривању стварног напретка на конкретним реформама, унапређењу живота људи у земљи и модернизацији државе за испуњавање стандарда ЕУ и захтјева чланства у ЕУ. Само на тај начин се може окончати зачарани круг политичке и економске стагнације у Босни и Херцеговини.

Сви се слажемо да сте ви, грађани Босне и Херцеговине, предуго чекали резултате ваших власти. Грађани заслужују да имају користи од чланства у Европској унији и предности које с тим долазе. Лопта је сада на вашем дијелу терена, а да би се лопта покренула, потребно је дјеловати.

Умјерени сам оптимиста када је ријеч о могућности остваривања истинског напретка у наредних неколико година. Али истовремено требамо бити реални везано за изазове пред нама. Процес реформе неће бити лаган и захтијеваће бројне тешке одлуке. Међутим, вјерујемо да су реформе везане за ЕУ прави одговор како би се Босни и Херцеговини осигурала позитивна перспектива за њену будућност.

Зашто је перспектива чланства у ЕУ и програм реформи тако важан за Босну и Херцеговину? Желим укратко истакнути два главна проблема у том погледу, од којих су оба од суштинске важности за будућност ове земље.

Прије свега, потребно је оснажити привреду за унапређење животног стандарда и проналазак запослења. Статистике показују колико је ситуација тешка. Преко 60% младих нема запослење, а стотине хиљада су незапослени, што представља

огромну пропуштену прилику за земљу са толико много потенцијала.

Социоекономске реформе

покренуте од стране Европске уније у оквиру Споразума за раст и запошљавање и подржане од стране међународних финансијских институција припремљене су како би привреди обезбиједили оно што је очајнички потребно. На примјер, треба унаприједити пословно окружење за привлачење инвестиција и потицање раста, те уклонити препреке радним мјестима како би се олакшало запошљавање нових радника у приватном сектору.

Друго, напредак на путу прикључења ЕУ захтијева да Босна и Херцеговина и њене различите разине власти раде заједно ефикасније и учинковитије. Хитно је потребан снажнији дух солидарности и узајамне сарадње између политичара и власти у овој земљи. Умјесто страначке политике или политике подјела, потребно је постићи заједнички договор о приоритетима и активностима које су у свачијем заједничком интересу. На примјер, за потпуно искориштење предности финансијске подршке ЕУ-а, земља треба имати јединствен глас у својим односима с ЕУ, путем ефикасне координације. У остваривању овог циља, од кључног су значаја политичка воља и способност.

Међутим, ефикасна координација не значи одустајање од овлаштења или надлежности али значи да је потребан нови начин вођења заједничких послова, како се политика често карактеризира. А ако политика буде водећа на овом путу, увјерен сам да ће и други дијелови друштва слиједити овај примјер и видјети позитивне ефекте ближе сарадње између народа Босне и Херцеговине.

Сада је право вријеме да се дјелује по овим и другим приоритетима. Ваши сусједи у регији се приближавају ЕУ, а Босна и Херцеговина заостаје. То не мора бити тако јер заједно морамо промијенити ту слику и створити замах за промјену која води у бољу будућност. ЕУ је постигла много у својој историји до данас, било да је то мир између земаља или праведније и просперитетније друштво. Желимо то подијелити с грађанима ове земље.

Надам се да могу рачунати на Вашу активну и гласну подршку на европском путу Босне и Херцеговине!





Ново игралиште за најмлађе у Сребреници

Пројекат аустријског CIMIC-а

Командант Аустријског контингента ЕУФОР-а, пуковник Јурген Вимер, и замјеница начелника Општине Сребреница, Биљана Ракић, недавно су у Сребреници отворили новоизграђено игралиште у вртићу "Полетарац". Средства за изградњу игралишта од 20.000 КМ уручио је аустријски Одјел за цивилно-војну сарадњу (CIMIC) који дјелује при ЕУФОР-овој мисији у Босни и Херцеговини. Осим игралишта, осигурана су и друга средства неопходна за функционирање вртића, као што је дидактички материјал. Вртић "Полетарац", који чини централни вртић у граду и двије подручне играонице у Скланима и Поточарима, похађа око 100 малишана. Отворењу су присуствовали представници ОХР-а из Братунца, Министарства за образовање и локални медији.

Све је почело у октобру прошле године на састанку између ЕУФОР-овог Тима за везу и осматрање (ЛОТ) из Братунца и директора вртића у Сребреници. Након што су припадници аустријског ЛОТ-а примијетили да је игралиште поред вртића у изнимно лошем стању, али и опасно за дјецу, одржали су састанак са

градоначелником Сребренице. Разговарано је о томе како аустријски тим за цивилно-војну сарадњу (CIMIC), на челу са поручником Андреасом Грасбергером, може помоћи, како би се оно довело у боље стање. Наредни пројекат, који је финансиран од стране приватних и корпоративних донатора, укључивао је изградњу вањског игралишта с љуљачкама, тобоганима, кулама за пењање, као и велики пјешчаник. Формирано је и партнерство између вртића у Сребреници и вртића у Бечу који су донирали играчке.

"Нама је драго што из Сребренице поново одлази позитивна слика. Чињеница је да у нашем граду има више дјеце него што је капацитет ове установе, тако да ће нам у будућности бити циљ да проширимо те капацитете, те да овдје буде довољно мјеста за наше малишане", изјавила је Биљана Ракић, замјеница начелника Општине Сребреница.

"Жељела бих да апелујем на наше суграђане да се заједно побринемо да све остане у оваквом стању као што је сад и да ово игралиште не доживи судбину многих других", рекла је Весна Јовановић, директорица вртића "Полетарац".

Пуковник Вимер је у свом говору истакао како је сарадња између етничких група, као и са међународним организацијама и ЕУФОР-ом, кључ за остваривање мирне будућности за дјецу БиХ.



Нова медицинска опрема за болницу у Травнику

14. маја 2015. године, Тим за везу и осматрање (ЛОТ) Турског контингента ЕУФОР-а из Травника, донирао је нову опрему за породилски одјел болнице у Травнику, у вриједности од 31.200 евра. Опрема је уручена током церемоније којој су присуствовали представници органа власти и медицинског центра.

Виши војни представник Турске војске, пуковник Саваш Челепоглу, казао је да му је драго што ће донација Турске помоћи млађој популацији у овој општини.

“У овој болници роди се 200 беба годишње. Надамо се да ће нашим донацијама будућност ове дјеце бити олакшана”, рекао је пуковник Челепоглу.

Директор болнице Мирсад Гранов казао је да је турска донација од великог значаја за болницу, те да су коначно након двије године успјели ријешити проблем набавке транспортног инкубатора.

“Захваљујући турској војсци, уз инкубаторе имамо још 14 врло битних медицинских помагала”, рекао је Гранов, те додао да ће донирана опрема подићи услуге болнице на виши ниво.



Припадници Турске војне мисије дружили су се са пацијентима Педијатријског одјела и уручили им скромне поклоне



“Током наших редовних састанака с представницима болнице, примијетили смо да би набавка опреме за новорођенчад, болници итекако била корисна. Искористили смо прилику да кроз пројекат цивилно-војне сарадње (СIМIС), обезбиједимо донацију за набавку опреме”, рекао је мајор Ердоган Сојлијен, командант ЛОТ куће у Травнику.

“Дуга”

Јачање улоге жене у породици и друштву

Хуманитарно удружење жена “Дуга” је основано 1992. године, а данас као и у вријеме оснивања, има исту мисију – да подигне квалитет живота породице и појединца, те да ојача самопоуздање и економски оснажи жене и омладину. Током њеног 23-годишњег постојања, “Дуга” је помогла више од 150.000 људи.

„Удружење је настало спонтаним дјеловањем групе бањалучанки, жена хуманиста, са циљем да помогну рањивим категоријама друштва у тадашњим условима: женама и дјечи жртвама рата, избјеглицама, као и домицилном становништву свих нација и народности“, објашњава у разговору за „Теме“ предсједница асоцијације, госпођа Галина Марјановић.

Међу многобројним чланицама “Дуге” су жене љекари, психолози, економисти и друге успјешне жене које су од првог дана оснивања, осим хуманости и племенитости, схватиле и потребу развоја цивилног друштва и трећег сектора, односно невладиних организација,

па су се добровољно обучавале кроз разне семинаре и учествовале на конференцијама, а све у циљу да адекватно помогну својим корисницама.

“Данас, наше удружење своје услуге базира на социјалном програму, који има за циљ да економски оснажи жене и њихове породице. Тако проводимо разне активности у области културе, традиције (израда етно сувенира и традиционалних рукотворина), здравља, људских права, туризма, а кроз едукативно-креативне курсеве, пружамо подршку младима и развоју цивилног друштва“, каже госпођа Марјановић.

Велики допринос у економском јачању жена

Колико жене могу утјецати на промјене у бх. друштву?

Марјановић: Жене могу допринијети промјенама у свим областима бх. друштва, али уз већу подршку власти на свим нивоима, далеко већег разумијевања друштва, те стварањем бољих услова.



Шта сматрате својим највећим успјехом до сада?

Марјановић: Успјех је наш континуитет, наша хумана мисија, а највећи успјех је што смо од оснивања до данас, кроз разне видове помоћи, уз велики ентузијазам, помогли више од 150.000 људи.

Сарадња са међународним организацијама и успјеси?

Марјановић: У неким ранијим пројектима, посредством УНДП-а, реализовали смо пројекте које је финансирала ЕУ из средстава предприсутне помоћи. Сарађивали смо са СФОР-ом, УНХЦР-ом, Women Shelters, Melteser Hilfsdienst, ОДА-ом (Јавна развојна помоћ), као и министарствима на ентитетском, односно државном нивоу. Морам нагласити да су рукотворине настале у нашој креативној радионици, уврштене у УНЕСЦО књигу „Традиционална умјетност и занати у БиХ“. На Експо сајму у Шангају 2010., „Дуга“ је излагала своје радове по одабиру Савјета министара БиХ. У Сеулу, на Међународном сајму жена иноватора, „Дуга“ је освојила бронзану медаљу. 2011.



добила је Плакету града за хуманост. У 2012. постала је



чланица Мреже за подршку женама на селу. Прошле године, Змијањски вез нашег удружења уврштен је на УНЕСЦО-ву листу Свјетске нематеријалне културне баштине, као прво нематеријално добро из БиХ.

Традиција је важна због очувања идентитета једног народа, јер поред језика и културе она даје обиљежје једном народу

Активности „Дуге“ углавном се проводе кроз хуманитарни рад, израду и продају традиционалних рукотворина, радну рехабилитацију, организовање курсева, приређивање изложби, етно вечери и дружења. „Што се тиче едукативног програма, у „Дугину“ радионици је укључено око 100 жена које израђују традиционалне рукотворине. Израђују се и ексклузивни одјевни предмети, као и сувенири, уз стручну помоћ етнолога, дизајнера и умјетника. Курсеве у „Дуги“ похађају дјевојке и жене различитих старосних доби, а међу њима има доста млађих дјевојака које су заинтересоване за старе занате“, истиче госпођа Марјановић.

„Дуга“ жели подсјетити јавност и грађане на њен дугогодишњи хуманитарни и креативни рад. И, након 23 године, показати да се са пуно ентузијазма, љубави и љубазности може учинити много за заједницу. А, све то, захваљујући својим вјерним члановима, волонтерима и несебичној хуманости и посвећености.

Заштита природе у БиХ

Свјетски дан заштите околиша

Свјетски дан заштите околиша обиљежава се у више од сто земаља широм свијета сваке године 5. јуна на годишњицу одржавања Конференције УН-а

у Штокхолму (1972.) посвећене околишу, на којој је усвојен Програм заштите околиша Уједињених народа (УНЕП). Овај дан се прославља с циљем подизања глобалне свијести о предузимању мјера заштите природе и планете Земље.

Тематске прославе Свјетског дана заштите животне средине су до сада укључивале иницијативе за заштиту земље, воде, озонског омотача, спречавање неповољних климатских промјена и подршку одрживом развоју. Обиљежавања широм свијета укључују уличне скупове, бицикличке трке, концерте са позитивним порукама о заштити околиша, садњу дрвећа, рециклирање, кампање чишћења.

Овај дан спаја људе из свих слојева друштва у заједничком настојању да своју околину учине чистијом, зеленијом и љепшом, како за себе, тако и за будуће генерације.

Европска унија подржава сектор заштите околиша у БиХ и веома је важан у процесу приступања ЕУ, те готово заузима једну трећину *acquis-a* Европске уније. Подршка додијељена БиХ овом сектору у првој генерацији Инструмента за претприступну помоћ (ИПА 2007-2013) већ износи око 90 милиона евра. То укључује и значајне инфраструктурне инвестиције, са циљем да се обезбиди побољшана обрада отпадних вода, спријечавање даљег загађења подземних вода која је за пиће, чиме се смањује опасност за здравље, бољи приступ питкој води, побољшање одлагања отпада, а

све у складу са стандардима и захтјевима одговарајућег законодавства Европске уније о заштити околиша.

Заштита природе у БиХ

У развијеном свијету се увелико примјењује критериј по коме се цивилизацијска зрелост једног народа мјери и његовим односом према природној и културно-историјској баштини. Све земље ЕУ су донијеле законске мјере за заштиту одређених локација које су значајне за конзервацију природе као „заштићена подручја“. Шта је са Босном и Херцеговином?

Према извјештају Европске комисије, Босна и Херцеговина постигла је ограничени напредак у области заштите околиша. Како је наведено, БиХ треба да усвоји оквирни закон о заштити животне средине, у потпуности преузме директиву ЕУ о процјени утицаја на околиш и развије системе за праћење квалитета зрака. Оскудни подаци из ове области, који се углавном могу пронаћи на веб странама ентитетских министарстава, нису ни груписани ни сортирани на начин да би могли послужити свим заинтересованим.

Заштита околине и заштита природе су два основна законска концепта приступа околини. Заштита

околине ограничава утицај постројења на околину, а заштита природе ограничава промјене у природи, екосистемима. Заштита околине се односи на подручја намијењена изградњи, индустрији, саобраћају, пољопривреди и другим човјековим активностима, док се заштита природе односи на подручја посебне природне вриједности у којима је дозвољено или је веома ограничено уношење промјена у природне садржаје.

Несумњиво је да БиХ има велики број природних вриједности које заслужују да буду заштићене неким од видова заштите. Нажалост, још не постоји довољно функционалан систем заштите ријетких и угрожених врста и високовриједних природних пејзажа, односно да се са њима поступа у складу са принципима одрживог развоја. Имајући у виду општу ситуацију у земљи, не само из области заштите природе, јасно је да се морају учинити радикалнији потези како би се на плану заштите природе кренуло напријед. То се неће десити све док јавност се не укључи у подршку надлежним институцијама које раде на овој проблематици. При томе се, прије свега, мисли на невладине организације, медије, факултете и научне институте који би требало да дају властити допринос у складу са својим могућностима. Само на тај начин се може створити општа друштвена клима која би резултирала значајнијим процесима у виду успостављања заштићених подручја великих површина.

На подручју БиХ заштићено је 16 резервата природних предјела, 8 природних резервата, 3 национална парка, 8 специјалних резервата, 110 споменика природе.

Парк природе Хутово Блато се налази у југоисточном дијелу Босне и Херцеговине. На површини од 7411 ха налазе се бројни извори и језера. Резултати новијих истраживања су показали да на овом простору живи 165 врста птица из 39 породица, 22 врсте риба из 12 породица, као и 610 врста васкуларних биљака. Међународно вијеће за заштиту птица је 2001. године укључило Хутово Блато на међународну листу значајних станишта птица. Хутово Блато се такође налази и на листи мочвара од међународног значаја у складу са Рамсарском конвенцијом. Хутово Блато је регистровано у УНЕСЦО-у.



Овај податак нам говори како је број заштићених подручја у односу на степен биолошке разноликости, биодиверзитета и друге природне вриједности БиХ генерално веома мали.

Уна – Мартин Брод



Строги природни резервати

1. Прашума Перућица у склопу Националног парка Сутјеска
2. Прашума Лом на планини Клековачи код Босанског Петровца
3. Прашума Јањ код Шипова
4. Прашума Жуча-Рибница код Какња
5. Прашума Пљешевица код Бихаћа
6. Шумски резерват Омар изнад Скендер Вакуфа
7. Шумско подручје Буков До код Љубиња
8. Шумско подручје Масна Лука на Чврсноци планини

Национални паркови

1. Сутјеска са сједиштем у Тјентишту
2. Козара са сједиштем у Приједору
3. Уна на Мартин Броду

Специјални резервати

- геолошки
1. Пећина Вјетреница - Попово Поље
 2. Бијамбарска пећина
 3. Пећина Хрустовача у Врпољу код Санског Моста
 4. Пећина Бања Стијена у Бања Стијени код Рогатице
 5. Земљане пирамиде код Миљевине-Фоча
 6. Пећина Ледница у Ресановцима код Босанског Грахова

Орнитолошки


1. Хутово Блато код Чапљине
2. Језеро Бардача код Србца

Резервати природних предјела

1. Требевић планина изнад Сарајева
2. Јахорина планина код Пала
3. Сувајско међугорје код Босанске Крупе
4. Кањон Неретве од Јабланице до Дрежнице
5. Кањон Ракитнице између планина Бјелашнице и Височиче
6. Кањон Врбаса од Јајца до Бања Луке
7. Клисура Ујча код Кладња
8. Клисура Чуде код Олова
9. Клисура Миљацке од Пала до Козије Ђуприје – Сарајево
10. Клисура ријеке Јањ – Отока код Шипова
11. Врело Буне у Благају код Мостара
12. Предјел Башајковац изнад Ливна
13. Предјел Крушчица у Крушчици планини код Витеза
14. Предјел Тисовац код Бусоваче
15. Предјел Бистричак код Зенице
16. Цицељ планина изнад Чајнича

Општа ситуација у БиХ, по мишљењу многих невладиних удружења, огледало је стања у области заштите природе. Непоштивање основних законских норми и неплански развој довели су до великих девастација околиша, а тиме и високовриједних природних подручја. Генерално, у БиХ је свијест о заштити околине и природе на веома ниском нивоу. С једне стране, ради се о недостатку основне културе и недовољној еуцираности становништва, док с друге стране, код одређеног слоја становништва постоји јасна жеља за стицањем профита, при чему се не преже ни од најрадикалнијих захвата у околиш. Непостојање квалитетног правног система омогућава, односно, дозвољава радње које би требале бити санкционисане према већ постојећим законима. Такођер, већ заштићена подручја нису никакав гарант да ће природа у њима бити очувана у складу са видом заштите која би требала да егзистира на том подручју. Стога, задатак невладиних организација, како истичу њихови представници, није нимало лаган. Стално потискивање околних тема из видокруга јавности, а у корист других важнијих проблема, довела је до још немарнијег односа према природи. Логично је да иницијативе и идеје о активностима заштите природе, поред званичних институција, морају долазити и од стране НВО-а и локалне заједнице. Међутим, локална заједница често не препознаје предности и шансе

Маглић (Национални парк Сутјеска)




Бијамбаре

које се указују приликом заштите одређених подручја и врста. Напротив, те активности се у старту одбацују из често неоправданих разлога који су очигледно плод неинформисаности и незнања. То, свакако, кочи законске процедуре заштите подручја које се тренутно проводе од стране ресорних ентитетских и кантонских министарстава. Дакле, еколошке организације су те које требају повући основне иницијалне потезе приликом заштите природе. Међутим, остаје нада да ће власти и јавност у БиХ што прије препознати важност заштите природе и заштићених подручја поготово имајући у виду да је сектор заштите околине један од високо ранжираних приоритета Европске уније у процесу интеграције.

Тренутно заштићена подручја у БиХ која функционишу у складу са законом

Сутјеска-национални парк, Козара-национални парк, Хутово блато-парк природе, Блудиње језеро-парк природе, Скакавац-споменик природе, Прокошко језеро-споменик природе, Бијамбаре-заштићени пејзаж, Врело Босне-споменик природе, Бардача-Рамсарско подручје, Уна-национални парк



Прокошко језеро



МНОГО ВИШЕ ОД ВОЈСКЕ

ОРУЖАНЕ СНАГЕ БИХ



УЗ ОБУКУ
И ПОДРШКУ ЕУФОР-А